

ZGODNJA DANICA

KATOLIŠK CERKVEN LIST.

„Danica“ izhaja vsak petek na celi poli, in velja po pošti za celo leto 4 gl. 60 kr., za pol leta 2 gl. 40 kr., za četrlet leta 1 gl. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za celo leto 4 gl., za pol leta 2 gl., za četrlet leta 1 gl.; ako zadene na ta dan praznik, izide „Danica“ dan poprej.

Tečaj XXXVI.

V Ljubljani, 4. vel. travna 1883.

List 18.

Izgledi bogoljubnih otrók iz vseh časov kerščanstva. III.

9. Mladi mučenci Gospodovi.

Spisal Ant. Keržič.

(Dalje.)

c) Sv. Maksim († l. 483).

Ko so bili že nejeverniki nehali kristjane preganjati in je cesar Konstantin sv. Cerkvi zopet povernil mir, ki ga že tristo let ni imela, so pa v mnogih krajih krivoverci še enako strahovito morili pravoverne. Posebno hudo so razsajali zoper nje oni krivoverci, ki so se po svojem zlobnem začetniku Ariju imenovali Arijanci; in sicer naj bolj divje so se vedli v Afriki ob času vandalskega kralja Hunerih. Na stotine kristjanov je moralo umreti v naj strahotnejših bolečinah. Med njimi tudi veliko otrok, ki so kazali nenavadno stanovitost. Imenujem le enega, pogumnega dečka Maksima.

Ob tistem času je živel v nekem afrikanskem samostanu pet menihov z opatom Liberatom, in majhen deček, z imenom Maksim. Vseh sedem so prijeli in peljali pred sodnika v Kartago.

Sodnik jih hoče naj pred s prilizovanjem pregovoriti, da bi se dali še enkrat po krivoversko kerstiti ter bi tako odpadli od prave katoliške vere. Obeta jim časti, bogastva, veselje in kraljevo prijaznost in več tacega, s čemur navadno hudobni duh slabotne duše slepi. Serčno se ustavljajo ti kerščanski junaki; o novem kerstu nočejo nič slišati in za nečimurne ponudbe jim ni mar.

Vsled tega jih ukaže sodnik zapreti v tamnice in s težkimi verigami vkleniti. Veliko kristjanov iz Kartage si je z darili pridobilo od jetničarja dovoljenje, ter so noč in dan obiskovali brate v ječi in so bili po njih pobožnih opominih tako vterjeni v veri, da so sami želeli tako terpeti v imenu Jezusovem.

To pa izve ljuti trinog in v serditi jezi odloči neslišane kazni 7 jetnikom. Ukaže namreč barko z butarami suhih derv napolniti, jetnike na nje privezati in na morji — zažgati.

Svete mučence peljejo iz ječe, kakor nedolžna jagujeta v mesnico; velika množica katoličanov jih ob-

daja, kakor bi jim zavidali težke verige kot naj lepši mučeniški kinč. Svetniki radostno stopajo, kakor bi šli k veseli gostiji, ko gredo v strašno smert. Po ulicah glasno prepevajo slavo Bogu in verne opominajo, naj se ne strašijo sedanjega preganjanja, ampak pripravljeni naj bodo serčno z njimi umreti za Kristusa, ki je tudi za nas vse umerl in nas odrešil za ceno presvete kervi.

Zlasti veselo in urno stopa za družimi sveti deček Maksim; malo ima let, pa veliko poguma in gorečnosti. Toda glej, sodniki ga ustavljajo in veliko si prizadevajo, da bi ga odločili od sobratov, rekoč: „Ljubo dete! kaj tako hitiš v smert? Pusti té, le-ti niso pri zdravi pameti; poslušaj, kar ti mi svetujemo, da rešiš svoje življenje in boš sprejet v palačo tako velikega kralja.“

Velika skušnjava je bilo to za neskušenega otroka. Toda čujte, kako neustrašeno jim odgovarja, kakor bi imel modrost skušenega moža: „Nikdo naj me ne loči od mojega učenika Liberata in od mojih drugih bratov. Z njimi sem živel v strahu Božjem, z njimi hočem tudi mučeništvo prestati, z njimi upam večno slavo dobiti. Nikar ne mislite, da morete zapeljati mojo mladost; Bog je hotel, da smo skupaj živeli, on mi bo tudi dodal milost, da bomo z enako mučeniško smertjo kronani. Če bi ga jaz zatajil, bi tudi on mene zatajil, kajti njegova je beseda: „Kdor me bo zatajil pred ljudmi, ga bom tudi jaz zatajil pred svojim Očetom, ki je v nebesih.“

Ker tedaj rabeljni s prigovarjanjem nič ne opravijo, hitro peljejo vsih sedem na barko in po kraljevem povelju zvezane na rokah in nogah položijo na verh derv. Ko pa suha derva pod njimi zažgo, berž vse pogasi neka viša moč. Zopet zažgó, pa spet berž ugasne; zažigajo večkrat z raznim netivom, pa vselej jim zopet ugasne. To terdosečnega trinoga grozno razjezi in zdaj ukaže vse z vesli pobiti, da se jim bodo možgani razperšili. O glejte svetega otroka Maksima: tudi njemu razbijejo glavicu — njegova duša se preseli med angelle!

d) Šestnajst egiptovskih dečkov. (Okrog l. 306).

Ko je cesar Dijoklecijan kristjane neusmiljeno preganjal in moril, živel je v Egiptu svet puščavnik Pafnucij. Ta sveti mož zvé, kako grozovito kristjane mučijo po Egiptu in kolika množica jih je po ječah: urno

zapusti puščavo, serčno hodi od mesta do mesta, obiskuje zaperte kristjane, jim daja pogum in serčnost ter celo mnogo nevernikov spreobrne h kerščanstvu. (Pozneje je bil tudi sam umorjen, — z žebli pribit na palmovo drevo.)

Nekega dne sreča pred nekim mestom 16 dečkov, ki so šli ravno v šolo. Ti šolarji so bili otroci imenitnih staršev, kateri so nekaj Pafucijeve pridige poslušali, se spreobrnili in bili mučeni. Dečki pa so bili še vsi ajdje. Svetnik se jim približa, jih prijazno pozdravi ter jim pripoveduje, da je poznal njihove dobre starše, ki so za Jezusa kri prelili in se zdaj veselijo v nebesih; z gorečo besedo jim prigovarja, naj tudi oni posnemajo izgled staršev, da bodo v nebesa prišli za njimi.

Duh božji otroke razsvetli; vsi verujejo v pravega Boga in veselo kličejo: „Pojdimo, pojdimo! Mi hočemo tudi v nebesa, kjer so naši očetje.“ Pafucij gre sam z njimi, — vesel pastir veselih jagnjet — pred ajdovskega sodnika.

Pred sodnikom vsi pogumno pričajo: „Mi smo kristjani; glej, naravnost ti povemo. Otroci smo tistih, ki si jih ti umoril, ki so zdaj v nebesih pri Bogu.“

Cesarjev namestnik jim zapové, naj darujejo malikom, sicer bodo mučeni. Vsi se enoglasno oglasijo: „Le muči nas; mi ne darujemo!“

Posebno pogumen je naj mlajši med njimi. Tega se je namreč najpred lotil sodnik, ker je menil, da ga bo najlože pregovoril. Skuša ga premotiti s priliznjenimi obljubami; potem mu pokaže cesarjevo pisanje, ki govori o 70 malikih in veleva moliti jih in jim darovati. Že je pripravljena žerjavica na oltarji; sodnik in njegovi priverženci najpred sami veržejo kadila, da bi otroka lože zbegali in zapeljali. Zda se bliža deček oltarju, pa mesto kadila verže cesarjevo pismo na ogenj, rekoč: „Le en Bog je, Oče našega Gospoda Jezusa Kristusa; malikovavci pa, o katerih to pisanje govori, bodo v ognju kaznovani.“

Tako ravnanje sodnika silno raztogoti; nemudoma ukaže dečka vreči na ogenj in sežgati. Vojšaki urno spolnijo nečloveško povelje, tovariši pa mu glasno kličejo: „Brat in tovarš naš! spomni se nas pri najvišem Bogu; ti si postal po svoji modrosti pervenski dar Gospodu.“

Deček je v živih pekočinah kmali izdihnil svojo plemenito dušo in zdajci je bil pri Bogu. Na to vpraša sodnik še druge dečke po imenih, si jih zapiše ter ukaže vse pomoriti. Vojaki jih peljejo iz mesta in polagoma usmertijo z ostrimi puščicami. (Dalje sledi.)

Blagoslovljena voda v prid dušam v vicah.

Blagoslovljena voda ima za dušo in za telo prav veliko in koristno moč, ako se rabi z vero in zaupanjem. Blagoslovljena voda je tudi silo koristna v pomoč za duše v vicah.

Mašnik vodo blagoslavlja vselej v imenu sv. Cerkve in kakor namestnik sv. Cerkve. Molitev sv. Cerkve pa Zveličar vselej sprejme z dopadajenjem, in vselej jo usliši, za kogar koli moli sv. Cerkev.

Kadar vzameš blagoslovljene vode in s kako kapljico sebe ali drugo stvar pokropiš, bodi si, da je reč pričujoča ali nepričujoča, vselej se tako rekoč z novega vzdigne molitev sv. Cerkve v nebesa in privablja milosti in blagoslov na telo in na dušo, na vse reči, ki se po kropé. Spominjam se iz mladih lét, kako me je vselej ginilo, ko sem vidil častitega gosp. duhovnega očeta, ko so po sv. maši segli z roko v kropilnik, se pokrižali, stopili iz žagreda in so z blagoslovljeno vodo pokropili

tudi mertve svoje ovčice tje čez pokopališe. To tudi pojasnuje, kako lepa in priserčna je bila starodavna šega, da so svoje ranjce okrog cerkve pokopavali, ali še celo v cerkvi, in gotovo ni brez pomena, da verni katoličani so vselej žalostni, ako jim nekak „janzenizem“ ali kak drugi — izem ranjce od cerkve loči, ter morebiti brez potrebe sveti „mirodvor“ prestavi na kako „gmajno,“ — češ, da je pokopališe ob cerkvi zdravju škodljivo. Škodljivo je ne mara še bolj prostomisljaškim nosovom, ki se bojé vsacega spomina na smert, ktera pa zato ne bo odšla, mogoče, da bo še prej prišla.

Že pregovor pravi: „ta se boji té ali té reči, kakor hudoba žegnane vode.“ Blagoslovljena voda namreč moč hudobnih duhov močno odganja. Izgledov je na milijone, ki pričajo, kolik strah ima hudobni duh pred blagoslovljeno vodo. Torej je jasno, zakaj jo sv. Cerkev tako pogosto rabi, med drugim pri vsakem blagoslovljevanji in pri umirajočih še posebej.

Kako pa to, da se more tudi oddaljenim osebnostim in dušam v vicah darovati blagoslovljena voda, ter da jim pomaga?

To je jasno iz tega, kar je bilo že rečeno. Kolikorkrat namreč oddaljenemu otroku, bratu itd. blagoslovljene vode daruješ (v njegov prid vode pokropiš), vselej se s tim djanjem sklenjena molitev sv. Cerkve dvigne gori k božjemu Sercu Jezusovemu in taisto nagiba, da naj tiste tvoje v brambo vzame. Ravno to se zgodi, kader ubogim dušam v vicah blagoslovljene vode pošlješ. O koliko polajšanje občuti terpeča duša le od kapljice blagoslovljene vode!

Castiljivi Dominik „a Jesu“ je po karmelitovski šegi imel na mizi mertvaško glavo. Enkrat ko je Pater Dominik mertvaško glavo z blagoslovljeno vodo pokropil, ga je glava nagovorila in klicala je s strahotno milim glasom: „Več blagoslovljene vode!“ Ta voda je namreč gasila in hladila žerjavico strašno bolečega ognja v vicah.

Zanesljivo ima velikrat kapljica blagoslovljene vode več moč kakor kaka dolga molitev. Zakaj naša molitev, Bogu bodi potoženo, je velikrat prav mlačna in razmišljena. Drugač pa je z molitvijo sv. Cerkve, ki je zedinjena z blagoslovljeno vodo. Ta molitev je vseč Bogu Zveličarju vsak trenutek, na vsakem kraju in povsod, kadar koli, kjer in kdor koli jo daruje v imenu sv. Cerkve. — Zato ravno tako silno hrepené uboge duše po blagoslovljeni vodi. Ako bi mi mogli viditi, kako zelo terpé, in ko bi mogli slišati njih prošnje za kapljico blagoslovljene vode, gotovo bi se potrudili saj zjutraj in zvečer in tudi večkrat čez dan ubogim dušam pošiljati blagoslovljene vode.

Kolikrat greš ven in noter skoz vrata, greš to in uno pot; bi li bil to tolik trud, ako bi kapljico blagoslovljene vode o tacihi prilikah poslal v vice? Koliko veselje pa s tem delom usmiljenja storiš v vicah in koliko korist sam sebi in svojim; zakaj uboge duše v vicah niso nehvaležne. Tisti trenutek, ko jim mi kaj v prid storimo, one s toliko gorečnostjo k Bogu svoje prošnje pošiljajo za svoje dobrotnike, kakor tudi naj večji svetniki na zemlji niso zmožni storiti. Molitve vernih duš v vicah pa Bog usliši tako rad, kakor molitev naj zvestejših nevést in pošilja jim v naj večji obilnosti svoje milosti. V „Benedikt-Stimmen,“ po katerih kristjan bi nikoli ne smel za dalj časa svoje sobe zapustiti, da bi ne daroval treh kapljic blagoslovljene vode: eno za-se in za svoje, da naj Zveličar dobrotno obvaruje vse škode na duši in na telesu; drugo za umirajoče, posebno za umirajoče grešnike, da bi jim Bog še v poslednjih urah spreobrnjenje milostno dodelil; tretjo pa za uboge duše v vicah. — O koliko blagra in dobrot, koliko zasluženj in milost bi tudi le v teku enega sa-

mega leta s tem tako malim opraviлом pridobil za-se in za svoje, pa za neštevilne ljudi, s tem pa množino priprošenj si prilastil v življenji in za zadnjo uro, kakor tudi za duše v vicah!

Prevdari še to-le:

1. Naj se zasliši, da 2, 3 ure daleč ali tudi še veliko dalj od tvoje domačije prav umen zdravnik deli zdravila zastonj in da neštevilni bolniki se ozdravijo pri njem, samo da vsakih 8 dni bolnik v novič s svojo steklenko pride po zdravilo. S koliko naglico hité bolnik takemu dobrotniku! Glej pa, neizrečeno krepko in tečno zdravilo je blagoslovljena voda; z njeno verno rabo v zvezi z molitvijo jih je tisuče in tisuče pomoč dobilo in jo dobiva za dušne in telesne potrebe, bili so obvarovani nesreč v hiši, v hlevih, na polji, na popotovanji. Ko sem še ko otrok živinico pasel, je večkrat verna gospodinja hodila na polje, čez žita križe delala in jih z blagoslovljeno vodo kropila. Takrat nisem vedil tega djanja ceniti; zdaj pa sem prepričan, kako je véno in v duhu sv. Cerkve delala.

2. Vsak dan smo v nevarnostih smertno grešiti in pogubljenje si zaslužiti, ter smo silno potrebni pomoči Božje. Eden naj boljših in naj tečniših pomočkov zoper napade hudobnega duha pa je verna raba blagoslovljene vode; kolikorkrat se z njo pokrižamo, nam Zveličar pošlje novo pomoč, novo tolažbo in moč, da ložej dobro delamo, hudega se pa varujemo.

3. Kadar plat-zvoná udari, je vse na nogah, vse hiti gasiti, vode in vsih pomočkov poiše, da bi se ogenj ukrotil. — Ti pa tudi veš, da v vicah je vse hujši ogenj, v katerem terpe silovite množice duš, in ti jim zamoreš pomagati z majhnim trudom, celo tudi z nekaterimi kapljicami blagoslovljene vode: ali nisi lén, neusmiljen, brezserčen, če jih brez pomoči pustiš v ognji, ko bi lahko iz ognja jih reševal, ali saj prehude spečenine jim hladil!

Sv. Terezija je imela prav grozne napade od hudobnega duha prenašati. V takem žalostnem stanu si je pomagala z znamenjem sv. križa in posebno z blagoslovljeno vodo. Rekla je sama, da blagoslovljena voda vselej hudobnega duha prežene, in da vsaki pot ko je sebe ali svoje redovne sestre z njo pokropila, ji je to dodelilo veliko tolažilo in moč. Pri tem je opomnila tudi to-le: „Vidim, kako važno je vse, kar je od Cerkve vravnano, in tolažilo je zame, ko se prepričujem, da blagoslovljene besede Cerkve imajo toliko moč.“ — O napadih pa, ki jih je imela od hudobnega duha terpeti, je to-le pisala: „Ako hudobni duh s telesom in z dušo, ki vendar nista njegova last, tako hudo dela... kaj bo še le tistim storil, ki jih kakor svojo lastnino ima v posestvu!“

Kakošni molki se morejo blagoslovljati in z „odpustki sv. Birgite“ imenovanimi obdarovati.

Sveti rožni venec, čegar začetnik, kakor je znano, je sv. Dominik, ustanovitelj reda pridigarjev, ima 15 odstavkov. Vsaki odstavek ima deset češčenamarij z enim očenašem spréd, in pri vsakem se premišljuje ena glavnih skrivnosti rojstva, trpljenja in vstajenja našega božjega zveličarja Jezusa Kristusa. Navadno pa se moli le tretji del celega rožnega venca, in zato imajo molki ali paternoštri sploh le toliko zern, kolikor pride na tretji del.

Da se pa zadobé odpustki, za molitev rožnega venca podeljeni, je treba, da ima človek v roki blagoslovljen molek, in da se mej molitevjo dotika posameznih

jagod, ene za drugo, t. j., da jih prebira. Kjer moli več ljudi vkup, je vendar zadosti, da ima le tisti, ki naprej moli, paternošter v rokah.

Pravico paternoštre blagoslovljati imajo duhovniki dominikanskega reda ali drugi svetovni in redovni duhovniki, ki to pravico posebej iz Rima dobijo. — Blagosloviti se pa smejo le taki paternoštri, ki imajo ali po 15, ali po 10, ali po 5 odstavkov; ne pa taki, ki jih imajo po 6, razen, ako je šesti odstavek tako ločen od onih pet, da se popolnoma spozná pravi dominikanski paternošter s petimi odstavki.

To velja tudi za tiste molke, ki se blagoslové z odpustki sv. Birgite. Vender moramo tukaj opomniti, da je razloček mej navadnimi molki sv. Dominika, katerim se dodajo odpustki sv. Birgite, in mej pravimi birgitskimi. Rožni venec svete Birgite se moli v čast preblaženi Devici Mariji, ter ima šest odstavkov; vsaki odstavek se začneja z očenašem in nato se moli deset češčenamarij in apostolska vera; k sklepu vseh odstavkov se moli še en očenaš, da jih je vseh vkup sedem, v čast sedem žalosti ali sedmeregga veselja prečiste Device Marije, in potem še tri češčenamarije, da se dopolni število 63, ker je splošno mnenje, da je blažena Božja porodnica 63 let na tem svetu živela.

Molke za ta rožni venec so nekdanj blagosloviti pravico imeli samo vikši reda sv. Birgite, ki ga pa zdaj ni več; dandanašnji imajo to pravico regularni kanoniki najsvetejšega Zveličarja pri Verigah sv. Petra v Rimu. Drugim duhovnikom dele oni to oblast, vender tako omejeno, da ne smejo blagosloviti več molkov kakor tri sto.

Iz tega se vidi, da je le-ta rožni venec čisto različen od navadnega, gledé molitve in gledé blagoslovljevanja.

Pri nas je le malo ali nič znan. Navadno ljudje pridejo z dominikanskimi molki in prosijo, da se jim blagoslové z odpustki sv. Birgite. Dobro naj si pa zapomnijo, da taki molek ne smé imeti šest odstavkov, ampak le pet, kakor je že povedano. Za duše v vicah lahko katerikoli odstavek ponavljajo, ali pa naj ta odstavek popolnoma ločijo od molka. (Glej: Schneider, die Ablässe, 1881, str. 181 in dalje; in: P. Gaudentius, Ablasse- und Bruderschaftsbuch).

Udom tretjega reda sv. Frančiška pa priporočamo serafinski ali frančiškanski rožni venec s sedmimi odstavki. Ako tega molijo, dobé vsakikrat popolnoma odpustek in molka ni treba blagosloviti dajati.

Zgodovina in vse, kar je treba vedeti o tem rožnem vencu, se dobi popisane na 7 straneh pri č. oo. Frančiškanih v Novem mestu ali pri tiskarju J. Krajcu ravno tam po prav nizki ceni.

(Gl. „Coetje“ 5. zvezek 1883.)

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. (Nova „Oljska gora“.) Emerih popisuje razne oskrunovanja Najsvetejšega in premnogotere nečasti, ki se Jezusu godé v sv. Rešnjem Telesu. Vse to je Zveličar vidil v duplini kervavega potú, in od tod Njegove nezmérne bridkosti, kervavi pot itd. Reči so tako grozne (str. 912 in dalje), da si jih ne upamo po besedi popisovati; bolj olikani naj berejo v izvirniku; tukaj bode le bolj po verhi kaj omenjeno.

Najprej so krivice, ki se sv. Rešnjemu Telesu godé z nesnažnostjo po cerkvah, tako, da v stanovanjih najbolj revnih ljudi je velikrat snažniše, kakor pri Gospodu nebés in zemlje v Njegovi cerkvi, iz česar izvira pohujšanje, zaničevanje svečenstva itd. Zveličar je za-

pušen kakor Lazar; ima le svoje rane, ki Mu jih pesi ližejo, to je, grešniki, ki se zmeraj v greh nazaj povračajo, kakor pesi k temu, kar so izmetali.

Ko bi leto in dan pripovedovala, pravi dalje, ne pridem na konec z vsim raznoterim terpinčenjem Jezusa Kristusa v naj svetejšem Zakramentu, kar sem vidila na taki način. Omenja gujusobe iz vsih stoletij, ki se godé pri sv. maši, pri deljenji in prejemanji najsvetejšega Zakramenta, ... od mlačnih in nevrednih prejemancev. Nasledvajo dvomivci nad to skrivnostjo, odpadniki, o katerih pravi: ... vidila sem Cerkev kakor telo Jezusovo, čegar vse posamezne raztrošene ude je bil s svojim bridkim terpljenjem zvezal: in vidila sem, kakor bi bile vse tiste občine in družine in vsi njih potomci, ki so bili od Cerkve ločeni, kot celi kosovi med bolečimi ranami in mesarjenjem odtergani od Njegovega živega telesa ... Miza zedinjevanja v sv. Zakramentu, Njegovo naj večje delo ljubezni ..., je po lažljivih učениkih postala mejnik ločitve ... Vidila sem na taki način cele narode odtergati se od Njegovega Serca in postali so brez deleža pri celem zakladu milost, ki je bil zapušen vsi njegovi Cerkvi. Bilo je strašno viditi, kako se jih je v začetku malo ločilo, in kako so se vernili kot celi narodi in so si sovražni, v Najsvetejšem ločeni, med seboj nasproti stali. Poslednjič pa sem vidila vse od Cerkve ločene, ki so v nejeverji, vraži, krivoveri, domišljivosti in lažjivi posvetni učnosti obdivjani in razkačeni, v velikih bojnih četah sklenjeni zoper Cerkev butali in besnili (n. pr. sv. Cerkvi sovražne stranke v raznih postavodajnih in drugotnih zborih), in sredi med tem sem vidila med njimi besnečo in davijočo kačo! Ah! bilo je Jezusu, kakor bi se vidil in čutil v neštevne male žilice razterganega. — Gospod je vidil in čutil v teh stiskah celo strupeno drevo razkolstva z vsimi vejami, razvejami in sadovi, ki se vedno in vedno krojijo do konca dni, kadar se bode pšenica zbirala v skedenj, pleve pa bodo v ogenj veržene.

Iz Ljubljane. Katoliška rokodelska družba je obhajala 29. aprila svojo obletnico. Enaka obletnica je jako znamenita za vse one, kateri se zanimajo za to tolikanj koristno družbo; znamenita zato, ker se pri njej natanko skaže, kaj so v teku celega leta storili družniki in kaj so v družbinske namene storili prijatelji in podporniki te družbe.

Zbralo se je bilo obilno število podpornikov in družbinskih udov: gg. Pakič, Gerber, Ničman, Horak, Schreiner, Drašler, Matjan, Klein, Pirnat i. dr. Č. g. predsednik je v daljšem govoru pojasnil, kako je družba v preteklem letu delovala in koliko, pa kako blagodušnih dobrotnikov in podpornikov je imela: vse to pa zato, pravi, da bi Bogu, ki Kolpingovo delo blagoslovja, in ljudem, ki s tem blagoslovom sodelujejo, skazali čast in zahvalo.

Tudi letos se je mnogim tujcem, kat. družnikom, skazala v pravilih izrečena gostoljubnost, a dela pa jih je le malo pri nas dobilo, tedaj le tudi malo moglo v družbi za stalno ostati. Stalnih družnikov je zdaj (s častnimi udi vred) 63. Lahko bi jih bilo več, a družba nima samo prijateljev in podpornikov, ampak ima tudi sovražnikov in razdiravcev. Med nasprotniki naj bo samo eden imenovan, naj hujši, — zlobni duh časa. Kdor količikaj Ljubljano pozná, bo lahko spoznal, koliko zapeljevanja je za mladega človeka in kako težko je uiti vsim zanjkam; zlasti delovski stan je v veliki nevarnosti: vse je v sladnost in vživanje vtopljeno, viši nameni pa se tako lahko pozabijo in zanemarijo. Toraj moramo hvaležni biti, da je še kaj značajnih rokodelcev, ki se ne dajo od zlobnih nasprotnikov premotiti in ohranijo veselje in ljubezen do katol. rokod. družbe, in sploh za dobro reč.

Tudi v preteklem letu so imeli družniki priliko pošteno razveseljevati se o večerih, kadar od dela odnehajo, pa tudi marsikaj se naučiti, kar jim je v dušni prid, pa tudi v časno korist. G. predsednik Gnjezda, tolikanj marljivi voditelj te družbe, je namreč ob nedeljah imel govore verskega obsega, poleg tega pa še ob delavnikih podučeval v pisanji in spisji; neutrudljivi g. Čermak je podučeval v risanju; g. Geba v fiziki in zemljepisji; g. podpredsednik je skerbela za veselo petje itd.

Prijatelje si je družba večidel vse prejšnje ohranila, pa tudi še nekaj novih pridobila. Posebno obžalovati ima dvojno britko zgubo; umerla sta ji namreč dva ves čas zvesta dobrotnika in pospešitelja, gg. Freiburger in Samasa. Bog jima v večnosti stoterno poverni, kar sta že v življenji za družbo storila in še v v poslednji volji ji odločila.

Le visokodušnim dobrotnikom, v prvi versti blagorodni gospej pl. Scheuchenstuelovi, ki je v družbine namene podarila 100 gld., se ima družba zahvaliti, da ni prišla v denarne zadrege, temuč da ji je še ostalo 152 gld. 89 kr. Vsim priserčno zahvalo in stoterno „Bog plačaj!“

Stalno družbino premoženje (matica) se je narastlo na 2138 gld. 28 kr.; razun tega je prišlo za nakup družbine hiše po „Zg. Danici“ 107 gld. 60 kr., v hranilnici je 1077 gld. 40 kr. Skupno je tedaj sedanje premoženje 3476 gld. 17 kr., katerim pa še ni prišteta obligacija za 100 gld. ranjcega g. Freiburgerja in obligacija za 1000 gld. r. g. Samasa (ker od te ima obrestni vžitek še njegova dekla do smerti, kakor je znano).

Po vsem tem je g. predsednik letos lahko že bolj glasno izrekel upanje in želje, da dobi družba „lastni svoj dom.“ Naj bo na novo priporočena ta za sedanji čas prekoristna naprava vsim miloserčnim dobrotnikom, ki imajo za dobre namene vedno odperte roke.

Družba ima tudi postranski namen, rokodelske učence, ki so še prav posebne pomoči potrebni, na dobri poti ohraniti; podučevani so v keršanskem nauku; P. Angelik jih marljivo podučuje v petji itd. Kdor je imel priliko pri božični veselici slišati lepo petje in gladko deklamovanje, ne bo mogel družbi odreči hvale in pripoznanja tudi po tej strani. Zlasti se tudi vadijo varčnosti, ki je v sedanjem zapravljevem času tako redka čednost in vendar glavni pomoček v okom priti obilnemu beraštvu. Letos jih je bilo 92, in dali so shraniti predsedniku še nad 60 goldinarjev.

Z veseljem je bila sprejeta tudi novica, da napravijo verli Šentviški rokodelci enako družbo. Ker je blizu Ljubljane, boste obe družbi se lahko med seboj podpirali in vnemali, ter kakor blagi sestrici skupno delovali v naj blaži namen — za časno in večno srečo!

Z Gorenjskega. (Birmovanje v Kamniku.) IV. nedelja po Veliki noči je bil imeniten dan za Kamniško mesto in okolico, ker bila je birma za ta dan napovedana. Verli Kamničani so delali velike priprave za prihod mil. gosp. knezoškofa, stavili mlaje in napravili prav lepe, višjega pastirja pozdravljajoče napise. Mil. gosp. knezoškofu, prihajajočemu iz Ljubljane, so se Kamničani v 11 kočijah naproti peljali v soboto popoldne do Toplice, kjer so jih spoštljivo pozdravili; od ondod so jih peljali v Kamnik. Župan g. dr. Samec se je vozil v 1. vozu, v drugem mil. gosp. knezoškof in za njimi pa drugi Kamničani. V nedeljo bilo je prav lepo pa hladno vreme, ter je od 8—9 velika množica ljudstva vrela proti starodavnemu Kamniku. Kmalu po devetih imeli so mil. gosp. knezoškof, spremljani od 18 duhovnikov (med njimi 2 redovnika), slovesen vhod v lepo ozališano, vso prenovljeno farno cerkev. Silno veliko pobožnega ljudstva je bilo zbranega. Viši pastir

stopijo na leco ter v daljšem govoru zbranemu vernemu ljudstvu kličejo v spomin dobrote in milosti, prejete v Zakramentu sv. kersta, omenijo duh. blagrov, katere bodo otroci birmančki prejeli od sv. Duha pri sv. birni, in spodbujajo verne, da naj po sv. veri živé in jo stano- vitno do smerti pričajo. Razodeli so veselje nad lepo ozaljšano cerkvijo, ter nad darežljivostjo, versko vda- nostjo in gorečnostjo Kamničanov za čast Božjo. Spo- minjali so se tudi pokojnega gosp. dekana Jurja Križaja, kateri so bili silno vneti za lepoto hiše Božje, ter so veliko storili za farno cerkev, a sedanji gosp. dekan pa verlo nadaljujejo in izvršujejo delo od gosp. prednika začeto ali osnovano, in tako bode ta cerkev ena naj- lepših naše škofije. Kmaló potem začelo se je birmo- vanje, ki je terpelo od $\frac{3}{4}11$ do $\frac{3}{4}2$. Po cerkvi gredé gori in doli so birmali nad 1100 birmančkov. Potem so se viši pastir, spremljani od gg. duhovnov in zunaj cerkve klečečim vernim (bilo jih je kakih 4000—5000) deleč sv. blagoslov, vernili v farovž. Slavnostnega obeda so se vdeležili tudi odlični kamniški mestjani in načel- niki c. kr. vradov. Popoldne ob 5 bile so litanije vsih Svetnikov, pri katerih so bili tudi mil. gosp. knezoškof pričujoči. Potem sledile so molitve za verne duše, libera ...

Po duh. opravilih so se gg. duhovni in verno ljudstvo hitro razšli vsak na svoj dom; in sicer bir- mančki obdarovani z darovi sv. Duha, ter napolnjeni z nebeškim veseljem, in vsi drugi razveseljeni po priču- jočnosti in z blagoslovom milostljivega višega pastirja, katerega naj mili Bog ohrani še mnogo lét!

Iz Vodice. (Prihod šolskih sester.) Daleč znana dobrotnica ubogih in cerkvenih napráv, vélika posest- nica Katarina Sporn, po domače Jerajeva mati v Vodicah, dala je šolskim sestram v Mariboru v last novo prostorno hišo z enim nadstropjem v Repnjah, vasi pol ure od Vodic oddaljeni, in posestvo, ki obsega 56 orál lepega polja, velikega travnika in zaraščenih gojzdov, to pa proti temu, da se v Repnjah naselijo in ondi vstanove dekliško šolo. Po dokončanih obravnava- h z dotičnimi oblastnjami došle so v saboto popoldne, 21. aprila, tri šolske sestre na svoje novo domovanje v Repnje, spremljevane od svoje gospé matere Mariborske. Domači gospod župnik sprijeli so jih v samostanski cerkvi presv. Jezusovega Serca, ter so jim izročili v poduk in izrejo Vodiško žensko šolsko mladino. V po- nedeljek potem pa so prihiteli premil. gosp. knezoškof iz Kamnika, kjer so imeli v nedeljo birmovanje, v spremstvu prečast. gospodov, dekana kamniškega in svojega tajnika v Repnje, da vpeljejo čč. šolske sestre v njih novo službo.

V cerkvi Jezusovega presv. Serca pričakovala sta Jih domača duhovna in mnogo vernega ljudstva, ki so želeli videti in slišati svojega višega pastirja. Pre- milostni gospod knez in škof zapeli so „Veni Creator“ (Pridi sv. Duh), opravili potem sv. mašo, da izprosijo blagoslova božjega nad delovanje čč. šolskih sester. Po sv. opravilu so blagovolili nagovoriti pričujoče z milimi besedami, rekoč, da je predobrotlivi Bog v vinograd Ljubljanske škofije zasadil novo sadiko, ki bo, porošena z milostjo božjo, rastla, se razcvitala in donašala obilega sadú, zlasti Vodiški fari, pa tudi po okolici, in ta sadika je red čč. šolskih sester iz reda sv. Frančiška Asiškega. Premilostni gosp. knezoškof so očitno Bogá zahvaljevali za to milost, da jim je bilo dano vpeljati v svojo ško- fijo šolske sestre, ki ne le, da bodo podučevale žensko šolsko mladost v raznih šolskih predmetih, ampak jo bodo izrejevale v strahu božjem in napeljevale k lepemu keršanskemu življenju. Zato imenujejo srečne one mlade deklice, ki bodo v tej šoli dobivale poduka, in očitno so izrekli navzoči Jerajevi materi svojo zahvalo za ta velikodušni dar, s katerim so na-

klonili Vodiški fari in njeni okolici veliko dobroto, obe- tajoč, da bodo zaradi tega mnogo in mnogo let še na- sledniki s hvaležnostjo imenovali „Jerajeva mater.“

Po sv. maši blagoslovili so premilostni gosp. knez in škof novo hišo šolskih sester ter so se potem med slovesnim zvonjenjem odpeljali v Kamnik.

V torek, v dan sv. Jurija, se je pričela enorazredna dekliška šola v Repnjah, ki jo zdaj obiskuje 74 deklic; posebej se nekaj učenk uči tudi nekaterih ženskih ročnih dél. Sklenem te verstice s priserčno željo, da bi nova dekliška šola v Repnjah, pod vodstvom častitih šolskih sester, rastla, se razcvitala in donašala mnogo, mnogo let sad koristnega in potrebnega znanja in bogaboječega življenja!

Iz Zagreba je „Katol. List“ nedavno prinesel spomina vreden spis o razmeri med duhovstvom in učiteljstvom. Pravi pa: Vis. kr. herv. vlada, oddelek za bogočastje, nam je poslala številko „službenega Oglasnika.“ V njem je okrožnica, iz katere naznanjamo to-le: Neštevilnokrat je kr. vlada zaterjevala v svojih naredbah in določilih, koliko je nji do dobrega sporaz- umka med učitelji in cerkvenimi služabniki. Ukljub temu in kakor v poterjenje tistega lažnjivega mnenja, češ, da bi se z novo šolsko postavo bila mislila razdreti vsaka zveza med šolo in Cerkvijo, začeli so se nekteri ljudski učitelji obnašati tako, kakor bi to postavo imeli za vgodno priliko, da postrežejo onim, kateri so prešujo oblast nad seboj morebiti neradi čutili. V versto djanj, ki očitno izhajajo iz namére Leprenhjlivega (zistema- tičnega) upora, nalašnega draženja in splošne emanci- pacije od vpljiva cerkvenega, se šteje poskušanje ne- kterih učiteljev za samovoljno opuščanje orglavske službe, ali pa nemarno ter neredno opravljanje te službe tudi tam, kjer učitelj zato dobiva posebno nagrado; nadalje odrekanje po postavi zapovedane pripomoči, ki jo ima učitelj duhovnu skazovati pri verskem poduku, pa ne- priznanje njegove oblasti tudi tam, kjer je on (duhoven) postavljen krajni šolski nadzornik.

V tem poslednjem primérleju imel bi učitelj brez kakega pomislika spoznavati v duhovnu šolskega si glavarja; a tudi kjer to ni, tam akoravno se razméra do duhovna ne more ceniti kakor razméra podverženosti, se pa vendar po nobeni ceni ne smé misliti kakor raz- mera zopervanja. Kakor je naj tesnejše zedinjena versko- npravna izreja z načertom šolskega zakonika za druž- binsko življenje, izražena kot naloga ljudske šole v do- tičnem §. 1., tako je bistveno in neogibno potrebno, da učitelj in svečenik v doveršeni edinosti delata pri tej nalogi. Z danimi ostrimi določili se je temu kr. deželsko-vladnemu oddelku posrečilo vstanoviti primeren red v učiteljski cerkveni službi in zatreti ža- ljive dražila posameznikov zoper cerkvene služabnike. Ker pa v tem oziru, še tudi redkeje, vender še zmeraj dohajajo pritožbe; je ta kr. deželski oddelek prisiljen vsim za obnašanje naznaniti, da se bo z dosledno ostro- stjo delalo tudi dalje proti vsim onim učiteljem, kateri se bodo svojim cerkvenim pravilom odmikali, ali kateri bodo najdeni krivci v dotiki s svečenstvom.

Take in več ali manj tem podobne so deželske postave in naredbe, ki vravnavaajo razmere med duhov- stvom in raznimi svetnimi stanovi. Toda le preradi mnogi pozabijo, da zraven tega, da ko so ti učitelji, drugi vradniki, tretji vojaki, itd., vsi ostanejo zmeraj še katoličani in imajo toraj kakor taki še osebné dolž- nosti do duhovskih višjih, katere so po vesti dolžni spolnovati. Zraven posvetnih višjih oni imajo še duhovne predstojnike, katerim morajo pokorni biti, ako se želé zveličati.

Čudno je, da ta tako tehtna dolžnost se tako lahko pozabi, in mnogi se tako obnašajo, kakor da bi bilo

vse prav in dobro, samo če svojim posvetnim višjim zadostujejo. Ta reč je tako važna, da jo moramo nekoliko bolj pojasniti.

Ako si v veri podučen, moraš vediti, da so vsi ljudje poklicani k resnici in da resnica je neskažena le v katoliški Cerkvi. Evangelij ni odmenjen le posameznim ljudem in osebam, ampak vsemu družbinstvu sploh, odmenjen je za narode in države, bodi si njihova vlada kakoršna koli, republika ali samodržstvo. Jezus Kristus je sprejel vse narode za svojo dedišino; njegov nauk mora biti postava kraljev in narodov, kakor tudi posameznih družin in oseb. Rekel je: „Pojdite in učite vse narode, učite jih spolnovati vse, kar sem vam zapovedal.“ (Mat. 28. 29—30. — Mark 16. 15—16.) Cerkev tedaj obsega vse države; človeške oblike (forme) ali vladne ter politične vredbe narodov pri nji niso glavna reč.

Cerkev je gospostvo, je oblast, kateri mora vsak pokoren biti, kdor se šteje k njenim otrokom, v kar pa so vsi poklicani. Tej oblasti se nobeden ne more ustavljati, in to še toliko manj, ker je duhovna oblast, postavljena od Boga samega. Svetna oblast kaznuje nepokorščino, katero vidi, zve itd.; v duhovski oblasti bode kaznovana nepokorščina tudi, ako si nepokoren tudi le samo v mislih, željah.

Človeška družba ima predstojnike, katerim morajo njeni udje pokorni biti: tudi Sin Božji je postavil predstojnike v svoji Cerkvi, in večna nesreča za tebe, ako zoper nje grešiš! Sin Božji je zaterdil, da ti Njega samega zaničuješ, ako Njegovim namestnikom spoštovanje odrečeš. Oblast v Cerkvi Jezusovi ima vse znamenja nadgospostva, sovrenitete.

Cerkvine vstavne pravice so: vera, zakramenti in družbina vredba. Nauk vere je prva oblast, ki jo je Jezus Cerkvi izročil; zapovedal ji je namreč, zaklad verskih in pravnih resnic čisto ohraniti in oznanovati ga vsemu narodu. Kakor pa ima Cerkev dolžnost in oblast učiti, tako imajo narodi in posamezni verci dolžnost nauke sv. Cerkve poslušati, sprejemati in spolnovati, in to vsi, visoki in nizki. Tedaj je dolžnost Cerkev poslušati, bodi si v cerkvi, v šoli itd. Nobeden nima pravice temu nauku se ustavljati, opuštati ga ali zanemarjati. (Mat. 18. 19—20.)

Druge, še veliko višji oblast sv. Cerkve je posvečevanje. To je oblast, po ss. zakramentih deliti duhovne milosti ljudem. Središče te oblasti je Evharistija (sv. Rešnje Telo, ki je ob enem zakrament in daritev. In kakor ima Cerkev to oblast v svojih rokah, tako so verniki dolžni in zavezani teh milost se posluževati, pa tudi delivcem dolžno spoštovanje in hvaležnost skazovati. Nihče se teh dolžnost znebiti ne more in ne sme.

Tretja je vpravna ali jurisdikcijska oblast sv. Cerkve, namreč oblast vravnati, kar je potrebno ali koristno za duhovni blagor Cerkve in njenih udov. Ta oblast je vstrična z oblastjo, katero mora imeti vsaka očitna in popolnoma vravnana družba, in obsega v sebi idejo postavodajavne, sodnijske in vpravične oblasti. (Jan. 20. 21. 23. — Mat. 18. 15.) Le-ta zagotavlja tretjo edinost, vladavno edinost.

Ti trojni oblasti je Kristus podelil dovršeno polnost v razširjanji in terpežu; po Njegovi volji ne sme biti vtesnjena z nikakoršno mejo časa ali kraja, — razglasuje jo Kristus sam za vesoljno in neodjenljivo. (Mat. 18. 18. — Luk. 22. 32. — Jan. 14. 16; 16. 13. *)

V teh zadevah je toliko nevednosti in krivih misel med sedanjim svetom, da je to res kervavih solz vredno.

*) Gl. „Kirche und Stadt.“ Ferl. J. Moulart, str. 12 itd.

in koliko bode nesrečnih, ker nauka o oblasti sv. Cerkve ne vedó in ne spolnujejo. Gospod, ko je aposteljne poslal med svet evangelij oznanovat, je z vso resnobo rekel in zaterdil: „Kdor bo veroval, in bo keršen bo zveličan; kdor pa ne bo veroval, bo pogubljen.“

Spomenica

pokojnemu župniku gospodu Jurju Godec-u, misijonarju amerikanskemu in kranjskemu rojaku. *)

V praznik sladkega imena Jezusa je sklenil svoje življenje blagi gospod Jurij Godec, misijonar amerikanski. Bil je on eden naj starejših misijonarjev amerikanskih ter veliko let verstnik Baragov, Pircev in drugih vnetih delavcev v negradu Gospodovem. „Zg. Danica“ je sicer že prinesla čertice o zadnjih dnevih njegovih in o njegovi smerti. Naj tu še sledi kratka spomenica temu verlemu duhovnemu pastirju, čigar spomin bode blagrovan, ne bo zginil, in po njegovem imenu se bo od roda do roda popraševalo in njegovo hvalo bo Cerkev oznanovale. (Sirah, 39.) Smemo ga prištevati tistim možem, ki so z močjo svoje modrosti ljudstvom dajali naj svetjše nauke. A zdaj je njegovo truplo v miru pokopano in njegovo ime bode živelo od roda do roda.

Rodil se je na Jančem; študiral latinske šole; izvolil si potem duhovski stan, ter bil leta 1832 posvečen. 11 let je pastiroval v ljubljanski škofiji, potem pa je sklenil podati se zadrugimi kranjskimi duhovni v amerikanski misijon. Ni nam znano, kdaj ga je Bog navdihnil s to sveto in vzvišeno mislijo (eden zdaj v Ameriki pastirujočih duhovnov je v spovednici dobil to misel in storil sklep); to pa je gotovo, da je Godec slušal glas Božji in spolnil klic Gospodov. Nanj se morejo obračati besede sv. Cerkve, ktera moli v brevirji, v respons. spoznavavcev. „Iste perfecit omnia, quae e, locutus est ei Deus.“ to je: Vse je doveršil, kar mu je govoril Bog, ter slušavši klic Gospodov podal se je v daljno Ameriko oznanovat sv. evangelij ajdovskim narodom. Pokojni Godec nam je toraj vzor, kako slušati glas Božji in ravnati se po razsvitljenji sv. Duha, kakor tudi lepo piše slavni Veninger na koncu svoje knjižice „Ostern im Himmel,“ ter pravi: „Das Wichtigste, den Himmel siegreich zu erkämpfen, ist der gute Gebrauch jeder Erleuchtung des hl. Geistes; denn die Heiligung unseres Lebens durch die treueste Vollziehung des erkannten Göttlichen Willens ist und bleibt der einzige Weg und das einzige Mittel, den Himmel durch Glaube, Hoffnung, und Liebe einst wirklich zu erlangen.“ Num et nos perfecimus, quae locutus est nobis Deus sive per internam illustrationem Spiritus Sancti, sive per os Episcopi, nobis divinam voluntatem manifestantis?

Gospod Bog pa tudi ni pozabil svojega zvestega služabnika, kateri je zapustivši sorodovino, prijatle in znance, ter milo domovino, in nesel njegovo ime pred neznane narode. Gospod Bog ga je tolažil z obilnim duhovnim veseljem, „quoniam praevenisti eum in benedictionibus dulcedinis.“ Dospevši leta 1843 v Ameriko je do leta 1883 obdeloval z velikim trudom in terpljenjem negrad Gospodov. Leta 1883 obhajal je tam svojo zlato mašo, ktere spomin in praznik so obhajali njegovi sorodovinci na Jančah. Ta slovesnost je bila podobna svitlemu zažarjenju zahajočega solnca. Stekale so se namreč ure njegovega zemeljskega popotvanja. Dan

*) V tem ko eden čast. rojakov pripravlja obširniši življenje g. Godeca, so dobra priprava k takemu popisu enake kratke obravnave, kakor je pričujoča. Vr.

njegovega življenja se je bil nagnil. Poklican je bil na praznik presl. imena Jezusovega prejemati zaslužen plačilo iz rok Gospodovih, kateri mu je rekel: *Euge serve bone et fidelis, quia super pauca fuisti fidelis, supra multa te constituam, intra in gaudium Domini tui.* T. j.: Blagor tebi, dobri in zvesti služabnik, ker si bil v malo rečeh zvest, te bom čez mnoge postavil, pojdi v veselje svojega Gospoda! G. Jurij Godec šel je počivat od svojega obilnega truda, ker rekel mu je Gospod: *Ingrederere in requiem meam, quia te vidi justum coram me ex omnibus gentibus.* T. j.: Pojdi v moj počitek, ker sem te vidil in našel pravičnega izmed vseh narodov.

Pokojni Jurij Godec je bil namreč le malo dni bolan. Bil je previden s svetimi zakramenti za umirajoče, in milostni gosp. škof Vertin so prišli k njemu podeliti mu papežev blagoslov. Na večer v praznik presl. imena Jezusovega izdihnil je svojo blago dušo, ter šel prejemati zaslužen plačilo in uživati večni mir in pokoj. Mi upamo, da mu je Bog Sodnik dodelil tudi krono pravice: *posuisti in capite ejus coronam de lapide pretioso.* In ker je bil velik prijatelj bratov, Amerikancev in Slovencev, zanašamo se, da on veliko moli za ljudstvo. Sed quis ejas locum occupabit in missione? A. K.

Izreja otrok.

Starši so dolžni otroke podučevati, svariti, po potrebi strahovati, hudega varovati in k dobremu jih napeljevati. Kar zadeva svarjenje in strahovanje otrok, prav lepo uči sv. pismo: „Strahuj svojega Sina, ne obupaj“ (nad njegovim poboljšanjem). (Preg. 19, 8.) — „Komur se šibe škoda zdi, sovraži svojega sina; ga vedno strahuje.“ (Preg. 23, 13, 14.) „Šiba in svaritev podelujeta modrost; deček pa, ki je svoji volji prepuščen, dela sramoto svoji materi.“ (Preg. 29, 15.) — Kdor ljubi svojega sina, ga vedno pod šibo ima, da se ga veseli na poslednje. — Neukroten konj se ne dá voditi, in samopašen sin bo prederzen. Le gladi sina, in on te bo imel v strahu; le igraj se z njim, in žalil te bo. Nikar se z njim ne smeja, da ne boš žaloval. Ne prepuščaj ga v mladosti njegovi volji. Pripoguj njegov vrat v mladosti in daj mu po herbtu, dokler je še otrok, da kje ne bode terdovraten.“ (Sirah 30, 1. 8—12.)

Pač zlate besede so to. Pa redki so starši, kateri po tih naukih izreajo svoje otroke, in le maloktera mati zamore reči dandenes o svojem otroku, kakor je rekla Tobijeva mati: „Naš sin bil je svetloba najinih oči, palica najine starosti, tolažba najinega življenja.“

Nekteri starši otroke preveč strahujejo, drugi jih pa premalo. Kakšni so nasledki preostrega ravnanja? Zgodí se, da otrok, preveč strahovan, beži od očetove hiše, ter se potepa okrog, in si hudo umišluje. Tako je bilo brati, da je dekle Emilija K. v Pragi na novega leta dan zapustivši očetov dom ubežala. Pač čudna izreja otrok. Nekteri starši otroke zaradi malenkosti, zaradi ubite posode, zgubljenega denarja itd. preklinjajo silno tepejo (naj bi pač starši le zavolj velikih hudobij, s katerim otroci tudi Boga zelo žalijo, n. pr. zavolj velike svojeglavnosti, nesramnosti itd. otroke strahovali); ne pa zaradi malenkosti. Naj starši nikar hudo ne tepejo malih otrok, katerim se ne prišteva, da razločijo, kaj je hudo. Ni se čuditi, če otrok, ki je napravil kako škodo po zanikernosti ali po nesreči, boječ se hudega tepenja, ubeži. Ni prav, ako starši hčer vpričo tujih ljudi, post. obertnijskih učencev in drugih poslov, brez usmiljenja, brez ozira nespodobno bijejo.

Lahko se zgodí, da ko otrok nekoliko odraste, ves obupan želí od hiše, da bi se odtegnil takemu sramožljivosti začlemljuvanju. Naj bi toraj starši nikoli v prvi jezi otrok ne kaznovali, vselej pa ljubezen z modrim strahovanjem sklepali.

Še več je pa staršev, ki premehko ravnaajo z otroci, ki jim pregledajo hudobije, ter si iz otrok delajo šibo, s katero jih Bog potem tepe.

Dostikrat reče vnemarni oče ali premehka mati: Jaz ga ne bom tepel, ali jaz ga ne morem strahovati; naj ga strahuje učenik ali g. duhoven pastir! — Taki otroci postanejo nadlega učiteljem in duhovnim pastirjem, ker šola in cerkev tudi ne moreta doversiti otroške izreje, če jo starši ne podpirajo. Zato je toliko tožb zaradi razuzdanosti, svojeglavnosti in hudobij pri šolski mladini v sedanjem času! Starši, storite svojo dolžnost, ker vi boste prvi odgovor dajali od svojih otrok.

Prav primeren za sedanje čase je nauk, katerega daje modri Sirah staršem. (Sir. 7, 25, 26.) „Imaš sinove? uči jih, in pripoguj jih z mladega. Imas hčere? varuj njih život, in ne kaži jim veselega obraza.“ T. j.: bodi resnoben in ne delaj jih razuzdanih s premehkim obnašanjem.

Razgled po svetu.

Dunaj. Zarad znanega strahotnega požara v dunajskem „Ringteatru“ je bilo več oseb obsojenih; pre-svitli cesar so obsojencem polovico kazni prizanesli. O tej priliki naj povemo še nekatere čertice, ki so nasledki omenjene grozne dogodbe.

Bralcem je dobro znan veliki požar, kateri je 8. grudnia pred lanskim v praznik brezmadežnega spočetja Device Marije, pokončal Ring-gledišče na Dunaju. Tisti večer bilo je namreč prišlo v gledišče do 1700 ljudi, kar nekaj minut pred 7. uro — se predno se je igra gledališčna začela, nastane na odru ogenj, ki se je hitro razširil po vsem poslopju in tako silovito divjal, da se je do 500 ljudi notri zadušilo ali zgorelo. Ti nesrečni so bili moški in ženske, ljudje mnogih narodov (med njimi tudi žali nekaj Slovencev), in raznih ver. Strašna je bila tista noč in grozni se sledeči dnevi.

V obletnico, 8. grudnia lanskega leta, je dal dunajski magistrat postaviti velikansk mertvaški oder na pokopališču, na skupnem grobu pogorelih. Več tisuč Dunajčanov je prišlo tisti praznik obiskat grob unih nesrečnih, in veliko molitve je bilo tam opravljene.

Nekaj dni pozneje je v obljubni cerkvi prošt Maršal imel v ravno ta namen černo sv. mašo za une nesrečne; pri tej sv. maši je bilo mnogo ljudstva in slišalo se je veliko joka in zdihovanja dunajskega občinstva, posebno ženskega spola.

Naj tu še sledi dogodek iz obletnice od 8. grudnia. Družbica neklih poštenih dunajskih vrača se iz središnjega mirodvora domú. Kar vidijo slabo oblečenega človeka pri drevesu naslonjenega. Vzamejo ga seboj v gostilnico, ter mu dajo jesti in piti. Bil je pa ta človek dunajsk čevljar, ki je blizo tako-le govoril: Bil sem oženjen in imel dva odrasla sina, in dovolj dobro se nam je godilo. Kar pride 8. dan grudnia 1881; ta večer gredó sinovi in žena v Ring-gledišče. Ko nastane požar, hitim tje iskat svojih dragih; pa nisem jih mogel najti; — vernem se domú, nadeja se, da so že domú prišli; ali tudi domá nobenega ne najdem. Nobenega nikjer ni, dasiravno sem gotovo desetkrat šel domú in spet tje do pogorišča.

Drugi dan grem na policijo, kjer so bili mrtvi ogoreli položeni; ali tudi tam nisem mogel dobiti nobenega svojih ljubih, ker nobeden ni bil podoben moji ženi in

sinovoma. Zgoreli so tedaj v gledišču — bili so prah.

Nisem imel več veselja nobenega, — še delati se mi ni ljubilo; prodal sem rokodelsko orodje — in zdaj nisem hotel nič jesti, ter sem mislil lakote umreti. ... (Grozno obupanje vsled nesrečnega kazališča!)

Pošteni čevljarji ga potolažijo, vzamejo seboj in mu dela dajo, ter tako rešijo nesrečnega moža časne in večne nesreče.

Poglejte žalostne nasledke silnega požara, kateri pa je bil očitna šiba za nespodobnosti, ki se tako pogosto godijo po novošegnjih kazališih! Rane, katere je silni požar vsekali mnogim družinam, se ne bodo tako hitro zacelile; kdo more prešteti brezštevne prelite solze? Le Bogu so znani zdihljaji zapuštenih sirot in drugih, kateri so zgubili svoje drage.

Vsim pa je strašni požar dunajski glasan pridigar: Discite disciplinam moniti — učite se opomnjeni krotitve! Požari kazališ po vsem svetu se ponavljajo do groznega števila: bodo li se zmotene zmodrili? ...

Bratovske zadeve.

V molitev priporočeni:

Sin, da bi izvolil tisti stan, ki je njegovi duši naj bolj v zveličanje, serčno priporočen od matere. — Neki g. župnik za srečno doveršenje potrebnih naprav itd. — Bolan gimnazijalec za ozdravljenje, če je njemu v zveličanje.

Koledar za prihodnji teden:

7. vel. travna. S. Stanislav m. — 8. Razodenje sv. Mihaela vikšega angela. — 9. S. Gregorij Nazijančan. — 10. S. Izidor. — 11. S. Sigismund — 12. Binkoštna sobota. S. Pankracij.

Pomočki k modrosti.

(Iz Pregovorov XII.)

16. mal. travna. Misli pravičnih so prave; svéti hudobnih pa goljufni.

17. Besede hudobnih prežé na kri (bližnjemu po življenji strežejo); usta pravičnih jih rešijo (rešijo jih iz nevarnost s podučevanjem in svarjenjem).

18. Oberni hudobne, in jih ne bo; hiša pravičnih pa bo obstala. (To je, tako naglo zginijo hudobni in grejo v nič, kakor ko bi jih obernil; le dobri imajo stalnost.)

17. Boljši je ubožec, ki je pa zadovoljen, kakor bahač, ki mu kruha manjka.

18. Pravični skerbí tudi za svojo živinico; hudobni pa je neusmiljenega serca. (Kako ostuden je človek, ki neumno živino neusmiljeno pretepa, obklada, terpinči.)

19. Kdor si zemljo obdeluje, bo kruha sit; kdor pa lenoba pase, je pravi neumnež.

20. Kdor je vesel pri vinskih sediših, v svoji hiši sramoto zapuští.

21. Hudobni želí, da bi se prehudobni vterdili; pravičnih korenina pa bo rastla. (T. j.: Hudobni želí le hudobiji, da bi se vterdila, čednost pa zaterla; pa jim ne bo pomagalo; le pravičnih dobra reč bo speh dosegla poslednjič.)

22. Zavoljo ustnih grehov se hudobnemu poguba bliža; pravični pa bo stiski ubežal.

23. Abotnik svojo jezo zdajci razodeva; kdor pa molcé terpi krivico je razumen.

24. Resnične ustnice so zmeraj stanovitne (v svoji besedi); kdor je pa prenagla priča, laží z jezikom plete.

25. Lažnjive ustnice so Gospodu gnjusoba.

26. Pameten človek skriva učenost; serce nespametnih pa neumnost oklicuje.

27. Roka močnih (pridnih, delavnih) bo gospodovala; lena pa bo davek dajala. (T. j.: Pridna kmali pride do lastnega gospodarstva, leni je vedno drugim podložen.)

28. Žalost v sercu človeka tare; dobra beseda pa ga razveseljuje.

29. Goljuf ne bo našel stalnega dobička.

30. Na stezi pravičnosti je življenje; kriva pot pa pelje k smerti.

Listek za raznoterosti.

+ V Terstu je danes-teden o 5½ popoldne po prav kratki bolezni umerl ondotni kanonik prečast. g. Mih. Švab. R. I. P.

V Norinbergi je mestni odbor naložil kazen 30 mark staršem, rednikom, gospodarjem in mojstrom, kateri bi nedorastle otroke, posle, učence brez potrebnega nadzora pustili v gostilnice.

Duhovske spremembe.

Iz Kerške škofije: Č. g. Ign. Robas gre za proviz. v Šmartno pri Beljaku; preč. g. kan. Jož. Štefaner za prov. v Lölling; preč. g. dr. Jernej Levičnik, dekan v Šmohoru, gre v pokoj. Umerli so čč. gg.: Jože Turkovitzer, župn. v Šmartnu; Fr. Cirus, župn. pri sv. Danielu; Karol Kramar, župn. v Löllingu. R. I. P.

Dobrotni darovi.

Za študentovsko kuhinjo: Č. g. župn. A. Kerčon 1 gld. — Č. g. župn. J. Alijaž 2 gld. — Z Janč 1 gld.

Za cerkev Jezusovega presv. Serca v Ljubljani: Marija Podobnik iz Št. V. 5 gld.; Jože Valentin 1 gld. — Iz Star. Loga na Koč. po č. g. župn. 3 gld. — St. Lampert po č. g. župn. 8 gld. — Vavta-vas s č. g. župn. 8 gld. — Johana Lovšin 5 gld. (oddala pri preč. g. stoln. župniku.) — Č. g. dr. Marinko 12 gld.

Za pogorelce v Košani: Iz Teržiča po č. g. Fr. Špendalu 12 gld. — Z Janč 2 gld. — Št. Lampert po č. g. župn. 3 gld.

Za varhe Božjega groba v Jeruzalemu: Iz Star. Loga na Koč. po č. g. župn. 3 gld. — Z Janč 2 gld. — S Podbrezji + + + 20 gld.

Za sv. Očeta: Stari Log po č. g. župn. J. Jakliču 3 gld. — Z Janč 1 gld. 50 kr. — Iz Št. Lamperta 1 gld. S Podbrezji + + + 10 gld.

Za sveto Detinstvo: S Podbrezji + + + 20 gld. — Iz Vavte-vasi 70 kr. — Č. g. dr. Marinko 6 gld. — Č. g. Fr. Gregori, duh. pomočnik na Breznici, 1 gld. 56 kr.

Za opravo ubožnih cerkev: Iz Kranjske Gore 18 gld. 30 kr. — Iz Kočevja 25 gld. — Iz Osilnice 1 gld. 70 kr. — Iz Ternovega 2 gld. — Iz Škocijana pri Dobravi 26 gld. — Od Bele Cerkev 11 gld. 10 kr. — Od Sv. Križa poleg Turna 18 gld. — Z Verhnike 50 gld. — Neime-novana 60 kr. — Iz Černomlja 50 gld. — Iz Kostanje-vice 6 gld. — Iz Begenj po preč. g. dekanu Keše-tu 25 gld. — Iz Godoviča 20 gld. — Iz Bohinjske Bistrice 16 gld. — Iz Doba 44 gld. 45 kr. — Iz Grada 12 gld. — Iz Vrem 5 gld. — Iz Stranj 7 gld. — Iz Resnice 10 gld. 20 kr. — Idrija po preč. g. dek. J. Kogeu 26 gld. 85 kr. — Iz Križ pri Teržiču po č. g. župn. Vohincu 13 gld. 36 kr. (Dalje prih.)

Za afrikanski misijon: S Podbrezji + + + 20 gld.

Za bratovščino Naše ljube Gospé presv. Serca: S Podbrezji + + + 20 gld.

(Drugi dar. prih.)